

KULTURHISTORISK MUSEUM Universitetet i Oslo		
Saksb.	Kopi	
EO	- 4 NOV. 2004	
Ark.:	0623	
Saksnr.	04/11307	Dok.nr.: 1

ARKIV

Universitetets oldsakssamling
Professor Einar Østmo

Fredriks gt 2- 4
0164 Oslo

ANG ASSISTANSE TIL TIDSBESTEMMELSE AV OLDSAKER FRA MODUM

Viser til telefonsamtale 0304 d.å. Som nevnt arbeider jeg med bygdebok for Modum, der den eldste delen av bygdas historie vil bli prioritert. Jeg tillater meg å be om hjelp i forhold til aldersbestemmelse av følgende gjenstander fra Modum;

C 244, C 1032, C 1033, C 14 955, C 15 127, C 16 508, C 18 757, C 29 199, C 31 769, C 34 543, C 36 321.

I den grad De ut fra gjenstandene kan gi opplysninger ut over angivelse av alder, er dette naturligvis av interesse.

Videre tillater jeg meg å be om særskilt vurdering av to av de gjenstandene jeg formidlet innsendt i desember 1998. Det gjelder ; Aks. nr 12. Pilespiss av flint fra g nr 90/12 og aks. nr 48, en spissnakkert grunnsteinsøks fra gnr 26/ 3 Austad søndre.

Jeg tillater meg også å sende med en senere registrering ,aks.nr 50, en liten bergartøks fra Askerud g nr 6/1, som Knut Paasche har sett på, men ikke kunne gi sikker datering.

Ut over dette er det av stor nytte for mitt videre arbeid å få tilsendt kopi av katalogiseringen av de gjenstandene som ble innlevert i desember 1998.

I den lokale registreringen jeg har foretatt de siste to årene, har det dukket opp tre økser som ser ut til å ha likhet i funn- kontekst. Det gjelder en skafthulløks av rombeporfyr, funnet etter pløying på Hære i det gamle tunområde for gården(e), og videre to skafthulløkser av bergart, fra henholdsvis Overn søndre og Disen midtre, begge funnet i tunene. Jeg legger ved kopier av registreringsrapporter, og tillater meg å be om De kan vurdere alder/ eventuell sammenfall i alder for disse tre øksene.

Det underliggende spørsmålet er om disse øksene kan si noe om når disse tre vin- gårdene ble etablert som selvstendige enheter. For alle tre funnene er stedsangivelsene nøyaktige innenfor et avvik på ca 15m.

Når det gjelder bruk av rombeporfyr i øksa fra Hære, kan det opplyses at det går en rombeporfyrangang over eiendommen.

Vikersund 0604 2000

Med hilsen

Olav Sørensen

Adr; Rådhuset 3371 Vikersund
tf 32 78 93 14
« 32 78 80 53

244 SN
Kauskopp tyvun TN 1032 MN?
Tyvunskallet TN 14955 MN?
Skraper udater, Neo?, 15127 SN
udaterbar. atyp. 16508 MN?
notundannelse. 18757 SM?
A1 Lobb. egg. MN til 29199 SA
3176 SM
udaterbar 34543?
36321?
udaterbar.

x vanskelig. SM? Tyvun.

SN Blad

99/25 Tyvunskallet. TN

UNIVERSITETET
I OSLO

ARKIV

Olav Sørensen
Rådhuset
3371 Vikersund

UNIVERSITETETS KULTURHISTORISKE
MUSEER

Postboks 6762 St. Olavs plass
N-0130 Oslo

Telefon: 22 85 99 41
Telefaks: 22 85 99 20
e-post: einar.ostmo@UKM.uio.no

Besøksadresse
Frederiks gate 2
0164 Oslo

04/11 307-2

Oslo, 14. april 2000

Kjære Olav Sørensen!

Takk for brev. Her kommer de etterspurte dateringer:

- C 244 flintdolk fra senneolittisk tid.
- C 1932 omhugget tynnakkert flintøks fra tidlignolittisk tid.
- C 1033 trolig en tynnakkert bergartsøks fra tidlignolittisk tid.
- C 14955 tynnakkert bergartsøks fra tidlignolittisk tid.
- C 15127 skraper av flint. Neppe mulig å datere nærmere enn til steinalderen, skjønt mest sannsynlig yngre steinalder.
- C 16508 atypisk økselignende steingjenstand. Udaterbar.
- C 18757 vel en naturdannelse.
- C 29199 såkalt dobbeltegget stridsøks fra tidlig mellomneolittisk tid. Øksen er faktisk ikke dobbeltegget, men tilhører allikevel den kategorien som type, nærmere bestemt den eldste varianten, kalt "Troldebjergtypen".
- C 31769 vel en trinnøks fra senmesolittisk tid.
- C 34543 flintavslag (ikke flekke). Udaterbart.
- C 36321 en mikroflekk og noen små avfallsstykker av flint. Udaterbart.

Pilespissen av flint fra Bjølgerud 90/19, vårt aks. nr. 99/29, er en uferdig bladformet pilespiss av flint fra senneolittisk tid.

Øksen fra Austad søndre 26/3, vårt aks. nr. 99/25 er en tynnakkert bergartsøks fra tidlignolittisk tid.

(Se ellers de vedlagte utskriftene av katalogiseringene).

Så var det de "nye" funnene:

Øksen fra Askerud er et helt karakteristisk eksempel på Stridsøkskulturens retteggete bergartsøkser, med datering til mellomneolittisk tid (MN B). Øksen fra Hære er yngre, den er en enkel skafthulløks fra senneolittisk tid. Muligens samtidig, men eventuelt enda yngre, er den enkle skafthulløksen fra Øvern; den

University Museum of Cultural Heritage
University of Oslo

**UNIVERSITETET
I OSLO**

UNIVERSITETET I OSLO
Institutt for arkeologi, kunsthistorie og numismatikk

Olav Sørensen
Rådhuset
3371 Vikersund

**UNIVERSITETETS KULTURHISTORISKE
MUSEER**

Postboks 6762 St. Olavs plass
N-0130 Oslo

Telefon: 22 85 99 41
Telefaks: 22 85 99 20
e-post: einar.ostmo@UKM.uio.no

Besøksadresse
Frederiks gate 2
0164 Oslo

kan være fra eldste bronsealder (per. I-II).

Hvor mye slike funn kan ha med vin-bosetningen å gjøre, er jo en annen sak. Moderne filologer, inklusive stedsnavnforskere, er nokså vanskelige å få med på så tidlige dateringer som det her må bli snakk om. Det blir opp til oss andre å ha våre mistanker om sammenhenger mellom oldfunn og stedsnavn og andre språklige forhold allerede i yngre steinalder; vi må så ta ansvaret og stå inne for våre konklusjoner selv. Forsåvidt havner vi jo i godt selskap - både W. C. Brøgger, Trygve Bakka og Trygve Vik har jo (blant mange andre) ved forskjellige anledninger luftet slike synspunkter.

Vennlig hilsen

Einar Østmo
professor

C nummer x **C. 52153**
Aks.nr: 99/25
Unr fra-til
IDnummer
Funnkategori:
Funnomstendighet:
Funnet av:
Innkomet ved:
Orienteringsoppgave:
Henvisning:
Funnopplysninger:

Lokalitetsnavn:
Gård: Austad søndre
Bruk:
GNR: 26   BNR: 3
Løsfunn
Løsfunn
Bestefar til Bjarne Wiger, Austad, 3370 Vikersund
Olav Sørensen, Badev., 3370 Vikersund

Kommune: 0623 Modum
Fylke: Buskerud
Kartref: ØK CG 046-5-4
Koordinater:
Periode Neolitikum

Funnskjema mm i top. ark.
Antagelig funnet på gårdens innmark som består av skjell- og moldjord; mesteparten ligger på nedsiden av gårdstunet

Nr	Materiale	Antall	Gjenstand	Form/Variant	Gjenstandsdel	Mål
	bergart	1	Øks	Tynnakk		Lengde 118 mm

Tynnakk, vel rettet bergartsøks av grønnlig grå bergart. Prikkhugget over det hele, og fint slipt på eggen.

C. 52/54

C nummer x	Lokalitetsnavn: Brevik	Kommune: 0623 Modum				
Aks.nr: 99/26	Gård: Tveiten	Fylke: Buskerud				
Unr fra-til	Bruk: Brevik	Kartref: ØK CG 047-5-2				
IDnummer	GNR: 98 BNR: 7	Koordinater:				
Funnkategori:	Løsfunn	Periode Steinialder				
Funnomstendighet:						
Funnet av:	Olav Sørensen, Badev., 3370 Vikersund					
Innkomet ved:	Olav Sørensen, Badev., 3370 Vikersund					
Orienteringsoppgave:	Ca. 30 m V for våningshuset på eiendommen					
Henvisning:	Funnskjema og kart i top. ark.					
Funnopplysninger:	Vestvendt åker nær gårdstunet, ca. 78 m o. h.					
Nr	Materiale	Antall	Gjenstand	Form/Variant	Gjenstandsdel	Mål
	flint	2	Fragment			
			2 avfallsstykker av flint			

C. 52135

C nummer x	Lokalitetsnavn:	Kommune: 0623 Modum				
Aks.nr: 99/27	Gård: Kjølstad	Fylke: Buskerud				
Unr fra-til	Bruk:	Kartref: ØK CG 046-5-3				
IDnummer	GNR: 88 BNR: 2	Koordinater:				
Funnkategori:	Løsfunn	Periode Steinialder				
Funnomstendighet:						
Funnet av:	Olav Sørensen, Badev., 3370 Vikersund					
Innkomet ved:	Olav Sørensen, Badev., 3370 Vikersund					
Orienteringsoppgave:						
Henvisning:	Korrespondanse i top. ark.					
Funnopplysninger:	Funnet i åkeren rett syd for gårdsveien like vest for husene, ca. 103 m o. h.					
Nr	Materiale	Antall	Gjenstand	Form/Variant	Gjenstandsdel	Mål
	flint	1	Fragment			Største mål 22 mm
			Avslag av brunrå flint			

C. 52156

C nummer x

Lokalitetsnavn: Gården kalles
Grisekremmer-
Haugerud

Kommune: 0623 Modum

Aks.nr: 99/28

Gård: Haugerud

Fylke: Buskerud

Unr fra-til

Bruk:

Kartref: ØK C047-5-3

IDnummer

GNR: 78

BNR: 3

Koordinater:

Funnkategori:

Løsfunn

Periode Steinalder

Funnomstendighet:

Funnet av:

Arne Sørensen, Hopen, 8350 Kabelvåg

Innkomet ved:

Olav Sørensen, Badev., 3370 Vikersund

Orienteringsoppgave:

Funnet ca. 30 m vest for låven på eiendommen

Henvisning:

Korrespondanse i top. ark.

Funnopplysninger:

Funnet nær gårdstunet i overflaten av den sydvendte åkeren, i leirjord.

Nr Materiale

Antall

Gjenstand

Form/Variant

Gjenstandsdel

Mål

flint

1

Fragment

Største mål 28 mm

Avfallsstykke av brent flint.

C 52157

C nummer x   **Lokalitetsnavn:** Øya   **Kommune:** 0623 Modum
Aks.nr: 99/29   **Gård:** Bjølgerud   **Fylke:** Buskerud
Unr fra-til   **Bruk:**   **Kartref:** ØK CG 046-5-4
IDnummer   **GNR:** 90   **BNR:** 19   **Koordinater:**
Funnkategori: Løsfunn   **Periode** Neolitikum

Funnomstendighet:

Funnet av: Per Andersen, Ekornveien 1A, 3370 Vikersund

Innkomet ved: Olav Sørensen, Badev., 3370 Vikersund

Orienteringsoppgave: Ca. 125 m sørøst for østre ende av ny gangbro over til Øya

Henvising: Korrespondanse i top. ark.

Funnopplysninger: Stykket er funnet i et skogvokst område av en tidligere halvøy ut mot vestre sideløp av Vikefossen, i strandsonen i eller ved oppgravd masse fra elveløpet, ca. 63 m o. h.

Nr	Materiale	Antall	Gjenstand	Form/Variant	Gjenstandsdel	Mål
	flint	1	Pilspiss			Lengde 47 mm
			Overflateretusjert, bladformet spiss av flint, kanskje uferdig. Stykket er patinert med rødbrun farge etter å ha ligget i ferskvann.			

1.

Vedlegg / Tilhører
Sak: 04/11 307

«Med hammar og tång, sa moingen!»

JERN.

Folkelig tradisjon.

Til for ca 50 år siden sa eldre folk «jern» eller «jøn» på Modum. På oldnorsk hette det også jarn eller i^arn. Dialektordet for å utvinne jern var «jarnblester», og rundt på bygda var det enkelte eldre redskaper som jernstaurer, ambolter og tener som eierne mente var laget av «myrmælm» eller smidd om av gammel redskap av slikt jern.

Stedsnavn i tilknytning til forekomst og utvinning av jern er bevart i «Jarnmyra» og «Raubekk» ved Modum Bad, muligens også i plassnavnet «Jønnebekk» mellom Østenengen og Flattum nord for Vikersund og Raumyr øst for Sandungen i Snarums- Holleia. Gårdsnavnet Kaggestad og «Kølamyra», som er navnet på myra over Bjølgerud- og Bronesmoene kan kanskje også knyttes til jernutvinning.

I 1920- og 30 åra samlet J. A. Samuelsen litt om tradisjon knyttet til jernutvinning i Bøen krets og rundt Modum Bad. Samuelsen var lærer på Bøen. Det var frasagn om og dels spor etter jernblester på Bergan, (g nr 67), Skuterud (g nr 68) og Ødegården, (g nr 70) og « i Badet». Men ingen kunne da si noe om når eller hvordan dette hadde foregått.

Jernvinne- registrering.

I arkeologisk litteratur er *jernvinne* blitt det gjengse faguttrykket for utvinning av jern. Det har opphav i skriftlige kilder fra middelalderen, og er kommet i gjenbruk i nyere tid. (*Vinne = omn, - et heltidsarbeid som gjerne utføres på ei bestemt årstid*).

I fornminne - registreringen i 1981- 84 ble det registrert *jernvinner* på to steder, ved Modum Bad, (Kaggestad g nr 77/1, fornminnenr. 0001 og 0002) og i Morud skog (gnr145/1, fornminnenr 0028).

I forbindelse med arbeid med bygdebok er det lagt ned betydelige anstrengelser i grundigere registreringer av spor etter jern - utvinning. Resultatet er gitt nedenfor i tabell- form.

OVERSIKT OVER REGISTRERTE JERNVINNE- LOKALITETER I MODUM.

Oversikten er områdevis, men gårds og bruksnummer er angitt; Videre er angitt *type slag* og om lokaliteten kan ha vært brukt en eller flere ganger.

På noen av lokalitetene er det foretatt C-14 dateringer. Her er prøveresultatet angitt.

Lokalitet	Type slag	Slagmengde	Datering
<i>I. Modum Bad ; Kaggestad 77/1 (lok 1- 7), Brunsmoen 87/20 (lok. 8)</i>			
Lokalite 1. Sanabakken	<i>Slagblokker</i>	To slagblokker, ca 20- 40kg.	Eldre enn ca 700e. Kr.
Lokalitet 2. Sanabakken	<i>Tappeslag</i>	Liten slagghaug, 8x10m Høyde inntil 50 cm.	C-14 ; 800 +/-120 e. Kr.
Lokalitet 3. Sanabakken	<i>Tappeslag</i>	Liten slagghaug 8x10m Høyde inntil 50 cm.	C -14; 800 +/-50 e. Kr.
Lokalitet 4. Olavskirken (Fornminne nr 0002)	<i>Tappeslag og slagblokker.</i>	Stort slagghaug ca 20x60m Rester etter minst to <i>sjaktovner</i> .	Ant. flere bruksperioder før/etter 700 e.Kr.
Lokalitet 5. Sorte Hav (Fornminne nr 0001)	<i>Slagblokker</i>	Slagblokker i stor haug. Rester etter minst en <i>gropsjaktovn</i> .	Eldre enn 700 e. Kr.
Lokalitet 6. Sorte Hav	<i>Tappeslag</i>	Lite slagghaug og malm - lager under markoverfl.	C-14; Fra malmlager; 1550 e. Kr.

2.

Modum Bad (forts.)

Lokalitet	Type slag	Slaggmengde	Datering
Lokalitet 7. Verdens ende.	Tappeslagg og slaggblokker.	Stort slaggflak, delvis utpløyd.	Alder; Ant. flere bruksperioder før/etter 700 e. Kr.
Lokalitet 8. Bronesmoen	Tappeslagg	Slaggflak ca 10x10m unde markoverflate.	Etter 700 e. Kr.

Det er *kullgroper* i umiddelbar nærhet av lokalitetene fire, seks og åtte. Det er muntlig tradisjon for at det var (kull?) groper «hele veien sørover i parken». (Pers. meddelelse til forfatteren av Johan Edgren født i 1911.) Videre var det flere slagglak i Myren. (g nr 90/17. De lå ved et lite tjern i et dalsøkk, («Hvelven.») ca 100 m SV for «Jønnmyra». Slaggflakene ble fjernet ved planering ca 1980. (Pers. meddelelse til forfatteren av eieren, Hans Edgren.)

Tidligere har Universitetets oldsakssamling tatt ut slaggrøver (C 36004) som er datert til eldre jernalder.

II. Brones. Brones, g nr 87/ 6 og 87/24.

Lokalitet 1. Myrene, N. Brones	Tappeslagg	Slaggflak ca 14x 14m Inntil 15cm tykt. Rester av sjaktovn.	Etter 700 e. Kr.
Lokalitet 2. Sandbakken.	Tappeslagg	Tynnt slagglak ca 5x10m 5- 10 cm under mark - overflaten.	Etter 700 e. Kr.
Lokalitet 3. Jordet «nordom dammane.»	Tappeslagg (og smieslagg?)	Utpløyd slagglak.	Etter 700 e. Kr.

Ved lokalitet 1 er flere kullgroper i avstand fra 50- 100 m. Ved lokalitet 2 er det flere kullgroper 5- 25 m fra jernvinneplassen. I tillegg er det en *røsteplass/ eller malm - lager* ca 7m nord for slagglaket. Røsteplassen har utstrekning ca 6x 3,5 m.

Lokalitetene ligger henholdsvis 450, 300 og 100 m fra det gamle tunområdet på Brones. (g nr 87/ 21,25) Ca 75 m SSØ for tunområdet var det tidligere rester etter sjaktovn med side - heller av meneaitt.

Videre er det registrert tre røsteplasser på 87/6 og en røsteplass på 87/1, alle et stykke unna lokalitetene beskrevet ovenfor.

Universitetets oldsakssamling har tidligere tatt ut to slaggrøver, (C 36005 a, b) datert til eldre jernalder.

III. Kjølstad med Holgersmoen. Kjølstad gnr 88/ 6, 12,13 og 74.

Lokalitet 1 «Haugen»	Tappeslagg	Stor slagghaug ca 15x25 m utover skråning. Inntil ca 50 cm tykk. Rester av minst to sjaktovner i overkant av slagghaugen.	Etter 700 e. Kr.
Lokalitet 2. «Øvre kant»	Tappeslagg	Lite slagglak ca 10x5 m under markoverflaten.	Etter 700 e. Kr.
Lokalitet 3. «Etter stien»	Tappeslagg	Lite slagglak ca 8x5 m. under markoverflaten.	Etter 700 e. Kr.
Lokalitet 4. «I jordekanten»	Tappeslagg	Lite slagglak under markoverflaten.	Etter 700 e. Kr.
Lokalitet 5. «På jordet»	Tappeslagg	Utpløyd slagglak	Etter 700 e. Kr.
Lokalitet 6. «Røsteplassen»	Kullblandet magnetisk røstemalm på sandbrink over <i>rauvelle</i> .		C-14; ca 1550 e. Kr.

Det er kullgroper i umiddelbar nærhet av lokalitet 1, 2 og 3. På lokalitet 3 er det røsteplass/ malmlager helt inn til slagglaket.

I jordekanten i Holgersmoen ligger det flere steinheller av meneaitt. Disse tolkes som sideheller til sjaktovn. På Modum finnes denne steinsorten bare i «Kløyv - kanten» på østsida av Bergsjø.

To kullgroper på Furumo, ca 900 m i luftlinje fra Holgersmoen, er datert til ca 960 e. Kr. og ca 1535 e. Kr.

Avstanden til gårdsbebyggelsen på Kjølstad, g nr 88/2 og 88/6 er ca 1,5 km.

På 88/6 oppbevares en *jernklump; en råjernlupp på hele 17,9 kg. En lokalitet ved bekken sør for gården heter «i Smiun».* (Pers. meddelelse til forfatteren av Olav Kaldager, tidligere eier av 88/6.)

Det lå heller av meneaitt to steder i åker- reina mot Kjølstadbekken ca 75 m Ø for Smiun.

3.

Lokalitet	Type slag	Slaggmengde	Datering
<i>IV. Morud</i> Morud g nr 1.			
Lokalitet 1. Under Sværfjellmoen Fornminne nr. 0028	Slaggblokker	Slagghaug, svak forhøyning i terrenget.	Før 700 e. Kr.
Lokalitet 2. Under Kvernrudmoen	Slaggblokker	Stor, kjegleformet slagghaug. Anslag; 10- 20 m ²	C14; 330 e. Kr.
Lokalitet 3. Under Kvernrudmoen	Mallager/ røsteplass	Kullblandet røste- malm (- og ei krittpipe!)	C14; 1680 e. Kr.

Lokaliteter kan ha gått tapt i forbindelse med planering av fellesbeitet i Struterud.

Det er samlinger av små, runde kullgroper ca 50 m fra lokalitet 1, og tilsvarende ca 200 m fra lokalitet 2. I tillegg er det mange større, stort sett ovale kullgroper i hele området. På de oppdyrkede områdene på Kvernrud (gnr 144/ 12) og Struterud (145/1 og 145/10), er det flere utpløyde kullflak, antakelig etter kullmiler.

Ser en bort fra plassene, er avstanden til nærmeste gårdsbebyggelse i Morud og Lia ca 900m i luftlinje. Ved Lia ligger *to gravhauger*, (fornminne nr. 0027) av arkeolog Harald Jacobsen vurdert til å ha mulig alder ca 400e. Kr.

V. Gubberud Øvrejordet g nr 163/12

Lokalitet 1. «Gardstaen»	Tappeslagg/ Smieslagg (?) Forholdsvis store klumper lett slag, dels glassaktig overflate. Ligger delvis på dyrket mark.	Tynt slagglak ca 15x 15 m	Etter 700 e. Kr.
--------------------------	--	---------------------------	------------------

Kullgroper i avstand ca 50 m fra lokaliteten.

VI. Steder med spor etter, eller frasagn om jernvinne.

- Såstad g nr 152/ 1.* Slagglak på bakkekant ca 100 m V for tunet. Fjernet ved planering. Funn av *en* slagglump av tappeslagg. Det er jernutfelling i et myrdrag i dalen ca 150 m V for tunet. (Opplysninger om lokaliteten og innlevert slagglump fra Torbjørn Hovde, tidligere eier av gården.)
- Glømme g nr 149/1* Slagghaug med diameter antakelig 3-4 m vest for tunet mot skogkanten. Fjernet ved planering. Det kan ha stått smie på stedet. (Pers. meddelelse til forfatteren fra Gulbrand Næss, tidligere eier av gården.)
- Korsbøen gnr 146/1.* Jernutfelling og flere kullgroper i Skoleåsen. Funn av en klump tappeslagg, eventuelt smieslagg på jordet Ø. for åsen. Jordet er delvis planert.

Kommentar til oppstillingen;

I kolonne to er det skilt mellom slaggblokker og tappeslagg. Slagget er avfallsproduktet fra jernutvinningen, og kan deles i disse to hovedtypene etter smelteteknikken som er brukt. Den tekniske endringen mener en skjedde ca 650/ 700 e. Kr. Det er derfor sammenheng mellom slaggtipe og alder. Slaggblokker gir datering til før 700, tappeslagg til etter dette årstallet.

Som det går fram av tabellen, er det datert jernutvinning på Modum gjennom nesten 1 400 år, fra ca 330 e. Kr. til 1680. Disse dateringene må ikke oppfattes verken som nedre eller øvre grenser for utvinning av jern i bygda vår.

Modum er ei bygd som ligger sentralt på Østlandet. Det er derfor ikke forbausende at det utvunnet jern her på 300- tallet. At de fortsatte å utvinne myrmalm også etter at jernverkene var kommet i gang, kan antakelig ses som et tegn på at jerblestring var en godt innarbeidet virksomhet. Hassel jernverk kom i drift i 1649.

Selv om det er lagt ned forholdsvis mye arbeid i registreringer, er det heller ikke realistisk å tro at en har funnet alle eller de fleste restene etter denne virksomheten.

4.

At det finnes jern i grunnen er første forutsetning for at det kan felles ut myrmalm. På Modum er det registrert jernforekomster i fjell på hele 15 steder. Muligheten for utfelling av jern i myr foreligger derfor antakelig på flere steder enn der det så langt er registrert jernutvinning.